

ЛИПОВА ДОЛИНА

З ІСТОРІЇ КРАЮ

Хороль. Харьковского Наместничества, Недригайловского уезда в дачах местечка Ольшаного начинается; протекает Черниговскаго Наместничества чрез уезды: Гадяцкий, Роменский, Глинский и Лохвицкий; Киевскаго чрез уезды Миргородский, Хорольський и в уезде Голтвянском, ниже села Федоровки, в селе Сухорабовке в реку Псел с правой ея стороны впала, имея всей длины на 135 верст.

Глубина речки Хорола при с. Липовой - Долине 1/2 саж., ширина в берегах 10 саж., разлитие весенней воды от 1/4до 1/2 версты (дані 1845 р.)

Село Липова Долина

Знаходиться в 27 верстах від Гадяча. Заселена Липова ще за польського володіння на початку XVII століття, деь біля 1607 року, і належало Вишневецькому. У Боплана відмічена як поселення Липове. В 1628 році тут вже було 150 дворів. За гетьмана Самойловича селом володів полковий обозний Юхим Вечурка, а потім полкові осавули: Михайло Кіяшко, Андрій Катрич, Прокіп Моренко і Ілля Воронченко - один за другим, тобто село принадлежало на ранг полковим осавулом. А при Мазепі було відібрано «до замку». При створенні повітів, спочатку увійшло до складу Глинського, а з 1803 року - Гадяцького повіту. Волость. 3 стан, 2-й земський, 3 медичинський участок, земський фельдшер, урядник, базари, 3 ярмарки, поштове відділення. В Липовій Долині було дві церкви:

Благовіщенська, дерев'яна. Вона вже існувала у 1744 році, про що свідчить надпис на одному напрестольному євангелії Київського печерика 1733 року: «сие евангелие напрестольное справил старанием и коштом своим Василий Карлаш с женою своей Анной, житель Липоводолиновский, до церкви Благовещенской Липовской, за отпущение грехов своих, року 1744 июля 15». Коли вона була побудована - невідомо. Можна припустити, що Благовіщенська церква була побудована в кінці XVII століття, бо у 1750 році вона була ліквідована за старістю і побудована знову нова в 1755 році, а через 115 років у 1870 році збудована остання, яка проіснувала до 30-х років XX століття

Першими священниками були: Іван (по прізвищу не відомий), потім Назаревські - Назарій, Йосип, Яків, Сава, зять останнього Олексій Горунович, Федір Назапєвський, який помер у 1807 році, Данило Горунович.

Причт одноклірний, трьохчленний. Священник отримував платню в 140 крб., перший псаломщик - 53 крб., а другий - 36 крб. Руги 33 десятини. Будинок священнику (опікунський). В парафії - міністерське двокласне училище та школа грамоти. Опікунство. Дворів 345 на початку ХХ століття.

Троїцька, кам'яна, холодна. Побудована в 1896 році. Але до цього тут були ще дві церкви на цьому місці. Перша невідомо, коли побудована, але дзвіниця устроєна в 1704 році. Можна вважати, що ця церква була побудована в кінці ХVІІ століття. Пам'ятником першої церкви є служебник Київського печерика 1736 року з надписом: «вручено діакону Григорію Ляшенку 1744 року». Друга церква була куплена в с. Красна Лука і відкрита для служби Божої в 1755 році. Від другої церкви збереглось євангеліє Московського печерика 1758 року з надписом: «пожертвовано запорожским казаком Василием Бухтием 1763 года». Перші священники: Григорій Ілляшевич, помер в 1777 році; племінник його Данило Горунович, помер в 1823 році. Священник отримував платню в 160 крб., перший псаломщик - 36 крб., а другий 30 крб. Руги 33 десятини. Два церковних будинки з школою. Причт одноклірний, трьохчленний. Церковних сум 790 крб. Церковно парафіяльна школа. Опікунство. Дворів 391 (в парафії 5 хуторів на невеликій відстані).

В хуторі Масоновщина є кам'яна каплиця, яка побудована в 1882 році дійсним статським радником Полетикою.

Поселення по басейнам рік у другій чверті ХVІІ столітті

(за даними карти Боплана)

По р. Хорол - Бересточка (Берестівка), Опанасівка (Панасівка), Липова (Липова Долина), Розіновка, Курів Брод теж (Русанівка).

Липова Долина - *поселення*, яке входило у склад Вишневещини у 1628 році - 150 дворів - 1179 жителів

Русанівка - у 1687 році вже *село* (Козацька пора)

По р. Грони Великі (**р. Грунь**) - Шипучки (Капустинці?), Поділки, Тліпочака (Підставки), Бірки, Сватки, Максимівка, Римарівка, Красна Лука.

**Врожайність хлібів і сінокосів на полях,
які належать сільським станам у 1884 році**

Волості	Середній урожай 1 десятини в мірах 1 міра=1 пуду=16 кг 380 г						Сінокоси 1 десятина в пудах	
	Жито, середній урожай 1 десяти- ни в мірах	Ярова пшениця	ячмінь	овес	гречка	просо	лучний	степовий
Берестівська	44	37	50	71	23	18		93
Липово-Долинська	53	41	60	57	28	42	150	102
Русанівська	47	47	51	58	33		133	55
Капустинська	60	36	48	47	30	14	100	50
Подільківська	49	41	46	59	45		130	66
Бірківська	58	43	51	48		16	163	63

Число народжень в січні – найбільше.

Число шлюбів в січні - найбільше, потім у грудні, лютому і травні. Причиною тому - пости, робоча пора, польові роботи.

В березні і грудні - пости, весіль немає.

Згідно 8 ревізії у 1835 році в Липовій Долині проживало 3270 жителів, у с. Русанівка – 3339.

Розряд поселян /волость	Шинків	Засіяно в 1884 році десятин							Платіжних душ по перепису
		Жита	Озимої пшениці	Ярової пшениці	Ячменю	Вівса	Гречки	Проса	
Козаки									
Липоводолинська		550		264	377	365	207	334	705
Русанівська		901		497	796	561	270	591	1168
Капустинська		173		73	154	88	31	48	186
Подільківська		322		134	268	150	60	89	421
Бірківська		1184		569	927	613	202	313	1346
Всього		3130		1537	2522	1777	770	1375	3826
Казенні селяни									
Липоводолинська	1	353		172	238	245	139	228	386
Русанівка	1	192		100	166	114	52	115	219
Капустинська		1142		458	982	644	166	295	1294
Подільківська		633		315	584	284	165	241	869
Бірківська		130		57	97	86	35	36	108
Всього	2	2450		1102	2067	1373	557	915	2876
Селяни власники									
Берестівська		1674	1	217	1608	432	239	542	1
Липоводолинська		557	½	145	499	331	70	262	35
Русанівська	2	653		240	648	341	96	255	959
Капустинська		415		98	302	129	25	89	758
Подільківська		341		109	268	104	34	74	572
Бірківська		680		313	543	235	97	152	1064
Всього	2	4320	1½	1122	3868	1572	561	1374	3389
Міщани									
Берестівська		3			3	½		1	
Липоводолинська		11		5	7	4	2	4	
Русанівська	3	36		12	31	17	8	17	
Капустинська		8		2	5	4	2	1	
Подільківська	1	29	4	13	24	11	11	9	
Бірківська		15		10	12	10	2	5	
Всього	4	102	4	42	82	46½	25	37	
В цілому разом	8	10002	5½	3803	8539	4768½	1913	3701	10091

Неофициальная часть «Полтавских губернских вѣдомостей» №47, среда, ноября 19 дня 1852.

Топографическое описание Гадяцкого уезда за 66-ть лет пред сим.

Материк земли в Гадяцком уезде вообще черный, тучный и плодородный, а только небольшими местами при реке Псел и речке Груни, с южной стороны есть пески, к хлебопашеству без удобрения не способные. Хлеб по большей части сеют: рожь и пшеницу озимую и яровую, также ячмень, овес, просо, гречиху, горох, конопли и лен. Яровая пшеница лучше родить и ее больше сеют; яровую рожь редко кто сеет, также и полбу, хотя она и хорошо родится, в хорошее лето урожай бывает в пять и семь раз против посева, но в сухие и жаркие годы случается, то едва и семена возвращаются.

Пахатные поля считают тут днями, посев четвериками, а снятый хлеб копами. Из копы выходит в хорошее лето полтора четверика или полторы осьмины, то есть, восемь казенных четвериков.**

Землю пахут обыкновенно плугом: такая нивы, которая всегда пахутся и не затвердевая, по шести, а кои чрез несколько лет без посева под сенокосом оставались, по восьми волов, при двух и трех парях, из коих один управляет плугом, а два или один погоняют волов.

Землю только ту навозом удобряют, которую для посева конопель употребляют; прочая же земля без удобрения пашется, ибо в дождливое лето по тучности земли хлеб прежде созрения валится. Пахатные земли разделяются, как и во всей Малой России, на три поля или, по малороссийскому названию, на три руки или на три смены, из которых одно, после снятия ярового хлеба, не пашется одно лето, а оставляется на толоку, на которой, до снятия с прочих двух полей, скот пашется, и тем земля удобряется, особливо где земли необширные.

Пахут только один раз под рожь и озимую пшеницу в Июле и Августе месяце, и сеют с первых чисел Сентября, продолжая до глубокой осени: ибо примечено, что на земле, два раза вспаханной, так как и на навозной, хлеб прежде времени валится.

Я обрав для порівняння міри ваги та прилади, якими здійснювалося зважування. Цікаво знати, не все так було і просто. У другій половині сорокових років ХХ століття я складав снопи у копи. Підвозив кінною підводою снопи з кіп, що стояли на полі скошеного жита чи пшениці до молотарки. Слово копа було вживане, так само як пуд, фунт, кан-

тер. Кантер на фото висить по центру. Чому про це згадав? Сучасна молодь таких слів не знає. Знати не завадить.

КОПА, купа хліба в снопах - 60 снопів. Одиниця виміру у східних слов'ян, можливо, ще з давньоруських часів. Урожай обчислювався копами (60 снопів), хурами та возами.

Вимірюючи сипучі речовини, користувалися такими мірами, як мірка (посудина на пуд (16 кг) або півпуда (8 кг ваги), лантух (5 пудів=80 кг)). Подекуди тривалий час користувалися давньоруською одиницею - четвериком (24-26 л), де за обчислення бралася не вага, а об'єм.

- Берковець=10 пудов.
- Пуд=40 фунтів=16,38 кг.
- Фунт (гривна)=96 золотників=0,41 кг.
- Лот=3 золотника=12,797 г.
- Золотник=4,27 г.
- Доля=0,044 г.

Четверик - давня українська та російська міра об'єму сипучих речовин, вживана з 15-го до поч. 20 ст., Четверик, міра сипучих, міра, мірка.

Четверик відповідав римському квадрантину (26,1 л), з 18 ст. мав 8 гарнців і 26,24 л.

1 четверик=1/4 осьмина=1/8 чверті=8 гранців.

Оскільки розміри чверті протягом XVII століття змінювалися від 4 до 8 пудів, то розміри четверика в цей період також змінювалися.

У 1736 р. за дорученням Комісії про ваги та заходи вченими було встановлено, що четверик=286,42 кубічних вершка.

З поч. 18-20 ст. це була головна одиниця сухої місткості (одиниця виміру обсягу сипучих тіл) в Росії.

Четверик був точно визначений в Указі від 11 жовтня 1835 «Про систему Російських мір і вагів», як одиниця ємності для сипучих тіл, що дорівнює об'єму 64 фунтів дистильованої води при 13 1/3 R градус Реомюра.

У 1902 р. значення четверика було виражено в метричних мірах=26,239 л.

Перестав вживатися з введенням в СРСР метричної системи мір.

Снопи у копах і сніп

Снопи зв'язували перевеслами. Перевесла крутили на полі з жита, пшениці та інших культур, які збирали. Це забирало час. За звичай, перевесла заготовляли дома з підв'яленої осоки. Так робили у мене у селі. Мати доручала мені крутити перевесла. Снопи складали у копи таким чином, щоб колоски були покладені у середину копи і зверху клали розвернудий сніп, щоб менше копа затікала під час дощу.

Професійні заняття сільського населення по волостям на 1884 р.

Назви занять	Волості				
	Липово-Долинська	Русанівська	Бересткаївсь	Капустинська	Подільківська
1. Обробка деревини					
Бондарі	7	9	5	5	6
Колісники		2	3	2	5
Пильщики		6	4	2	
Повозочники і тележники	3		3	1	11
Столярі	3	3	2	3	3
Токарі				1	
2. Обробка тваринних продуктів					
Чембарі і кожевники	1			1	

Довідка за 1900 рік

Волості	Число населених пунктів	Число сільських товариств	Число дворів	Число душ обого полу
Липово-Долинська	7	3	1043	6624
Русанівська	29	16	1388	9385
Берестівська	3	3	1138	9980
Капустинська	87	5	1530	9599
Подільківська	55	6	963	6049

Що ж можна було купувати в той час:

100 оселедців коштували 35 копійок, двадцять пудів меду (328 кг) – 21 руб., пуд солі (16 кг.) - 40 копійок, стан горілки (62 літри) - 2 рублі 40 копійок, відро вина (12 літрів) - 80 копійок. 3 одягу: хустка - 20

копійок, чоботи - 30 копійок, дві свитки і запаска - 94 копійки, два кожухи - 80 копійок.

Таким чином, заробітки розміром 10 і вище рублів можна вважати високими, а 2 рублі - низькими. За даними Генерального опису Лівобережної України 1766-1769 рр. наймит в Гетьманщині в середньому заробляв 4 рублі на рік, при цьому господар давав йому одяг та харчі, а поганенька хата з двором, навіть у полковому місті, могла коштувати від 7-8 рублів. Цікаво, що відомості 1749 року, з'явився кат Терентій Рак, якому виплачувалося 8 рублів на рік.

«Гадяцький ключ»

«Гадяцький ключ», «Гадяцький Замок», «Гадяцьке староство» або «Гадяцька волость» - так звалась територія на Лівобережжі, що з часів гетьмана Богдана Хмельницького вона належала «на булаву». Територія ця складалася із земель, що входили до складу Гадяцького полку. Гадяцький полк організований у 1648 році, але в 1649 році територію цього полку як староство або волость при гетьманській булаві. У 1661 році Гадяцьке староство знову має полковий устрій й за гетьманство Брюховецького зветься Зіньківським полком. У 1671 році він був ліквідований і знову утворений Гадяцький полк, який проіснував до 1782 року.

У другій чверті XVII століття на території Гадяцького Ключа вже були такі поселення: Гадяче, Опанасівка, Липова Долина, Русанівка, Розбишівка, Сергійовка, Петрівка, Подільки, Підставки, Бірки (гадяцькі), Сватки, Максимівка, Римарівка, Плішивець, Дудчинці, Красна Лука, Книшівка, Веприк, Сари, Березова Лука, Камишна, Лютенька, Зіньків, Бірки (зіньківські), Більське, Глинське, Опішне, Рашівка, Капустинці, Броварки, Остапівка, а всього 31 поселення.

На час організації Гадяцького полку (1648 р.), крім вищезазначених, ще маютья поселення: Куземіне, Грунь. Ковалівка, Комиші, Лучка та Котельва. Всього 37 поселень.

Розряд поселян /волость	Хат	Клунь	Комор окремих	Сажів	Сараїв і хлівів	Вітряних млинів	Водяних млинів	Маслобоснь	Кузнь	Лавок
Козаки										
Липоводолинська	463	355	148	84	980	43		4	1	
Русанівська	694	543	183	108	1813	76		4	1	1
Капустинська	135	90	40	44	253	13			1	1
Подільківська	237	154	60	64	435	19		2		
Бірківська	774	544	218	232	1515	87		6	1	
Всього	2303	1686	649	532	4996	238		14	4	2
Казенні селяни										
Липоводолинська	253	208	87	36	576	25		1		
Русанівська	138	112	31	19	329	11				
Капустинська	868	587	271	306	1542	76	1	2	1	
Подільківська	518	340	162	115	1036	42		1	1	
Бірківська	69	52	21	29	129	7				
Всього	1846	1299	572	505	3612	161	1	4	2	
Селяни власники										
Берестівська	1258	1049	191	387	2815	109		4	3	
Липоводолинська	435	354	114	122	884	38		4	4	1
Русанівська	589	368	40	49	971	28		3	4	
Капустинська	370	173	34	58	494	12	2	1		
Подільківська	291	157	28	43	478	5				
Бірківська	641	380	94	104	953	27		1	3	
Всього	3584	2481	501	763	6595	219	2	13	14	1
Міщани										
Берестівська	2	3	1	2	4				1	
Липоводолинська	26	14	9	4	53	1		1	2	
Русанівська	27	15	10	3	46	1			2	1
Капустинська	9	2	3	2	10	1				2
Подільківська	23	9	9	4	30	2				2
Бірківська	15	9	7	3	25	5				
Всього	102	52	39	18	168	10		1	5	5
В цілому разом	7835	5518	1761	1818	15371	628	3	32	25	8

Населені місця частини Гадяцького повіту за переписом 1884 року.

Назва волостей і населених місць	Відстань у верстах		Число дворів					Всього будинків	Сімейств бездомних	Населення		
	Від повіту м.Гадяч	Від волосного правління	козаків	Держав.селян	Казених селян	Селян влас- ників	Міщан			Чоловічого полу	Жіночого по- лу	Разом
Липово - Долинська волость:												
Липова Долина с.	26	-	412	13	224	34	21	788	23	2174	2145	4319
Бобриків х.	-	-	-	-	1	-	-	1	-	3	3	6
Панасівка с.	31	4	-	-	-	357	-	392	13	1145	1111	2256
Вакулин х.	-	-	-	-	-	9	-	9	-	25	22	47
Всього:			412	13	225	400	21	1190	36	3347	3281	6628
Русанівська волость:												
Русанівка с.	23	-	487	7	89	29	10	678	11	1858	1870	3728
Русанівські хутори:												
Бельбасів х.	-	-	3	-	-	-	-	3	-	7	9	16
Гонтарів х.	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3	5	8
Дяченків х.	-	-	1	-	-	-	-	1	-	4	5	9
Жуків х.	-	-	-	-	1	-	-	1	-	5	3	8
Мащенків х.	-	-	1	-	1	-	1	4	-	12	12	24
Микандренків х.			3					5	1	14	19	33
Мокієвський (Стенка) х.	24	5	14	-	-	1	-	17	-	50	49	99
Миргородцев х.			1	-	3	-	-	6	-	19	18	37
Ольшаний х.			2			14	-	16	2	53	42	95
Павлусів х.			1					2		2	5	7
Руденків х.					2	-	-	3	-	8	6	14
Совин х.			5					8		16	22	38
Солодкий х.					4	2		6		14	18	32

Соханів х.			1					1		3	3	6
Байрак 1-й х.	36	8				63		70	2	218	214	432
Байрак 2-й х.	36	7				37	1	41	6	117	130	247
Масоновка х.					2	16		18	1	64	72	136
Волков х.	-	-	-	-	5	1	2	8	-	28	27	55
Іванівка деревенька	30	10	-	-	-	21	1	22	4	89	79	168
Коцупієвка - Жуковського х.	20	7	-	-	-	12	-	13	-	40	45	85
Коцупієвка - Петровського х.	30	7	-	-	-	33	-	33	4	98	104	202
Кулябкін х.	18	5	-	-	6	10	1	18	1	51	60	111
Лучка с.	18	4	104	3	-	107	3	235	5	613	619	1232
Беляков х.	-	-	1					1		3	4	7
Біля - Греблі х.			2					2		6	5	11
Клименків х.				1				1		3	3	6
Палієнків х.						1		1		3	2	5
Сугачев х.			5					6		19	16	35
Михайлівка (Жидова Долина)х.	36	10				30		32	4	135	114	249
Примировщина х.						1		2		6	3	9
Пирятинщина х.	15	7	1		10	56		71	3	209	212	421
Криночка х.									2	2	2	4
Макітра х.						1		1		1	3	4
Смищин х.						1		1		9	4	13
Побиванка х.	19	5				34		39	5	123	111	234
Ющенківка х.	35	8				49	2	53	4	165	140	305
Яснопольщина х.	25	7				39		40	4	119	112	231
Всього:			633	11	123	559	22	1460	59	4189	4167	8356

Господарське становище кожного розряду поселян по волостям у 1884 році

Розряд поселян/волость	Число господарств	Чоловічого полу	Жіночого полу	Грамотних чоловіків	Грамотних жінок	Хлопчиків, що навчаються	Дівчаток, що навчаються	Молодь землі менше 1 десятини	1 і менше 2 десятин	2 до 3
Козаки										
Липоводолинська	421	1267	1256	65		42	2	14	28	32
Русанівська	637	1890	1920	142		33		20	39	54
Капустинська	118	381	345	12				4	8	6
Подільківська	206	676	609	20		11		5	11	21
Бірківська	694	2088	1943	99	1	66	1	30	52	64
Всього разом	2076	7102	6073	338	1	152	3	73	138	177
Казенні селяни										
Липоводолинська	228	697	688	52		21		3	10	11
Русанівка	124	376	383	27	1	4		2	4	10
Капустинська	723	2318	2108	49		27		25	51	50
Подільківська	443	1367	1351	55		17		3	13	35
Бірківська	63	207	180	11		9		2	6	1
Всього разом	1581	4965	4710	194	1	78		35	84	107
Державні селяни										
Липоводолинська	15	38	40	2						
Русанівська	12	23	34	1						
Капустинська	69	203	198	11						
Подільківська	8	20	15	2						
Всього	104	284	287	16						
Селяни власники										
Берестівська	1177	3549	3525	166		74	1	11	64	143
Липоводолинська	410	1249	1221	115	2	21	3	1	23	38

Русанівська	599	1785	1754	84		5		17	63	103
Капустинська	361	977	887	30		3	3		20	26
Подільківська	290	844	761	26		19		3	18	30
Бірківська	610	1697	1547	50		48		57	56	98
Всього разом	3447	10101	9695	471	2	170	7	89	244	438
Міщани										
Берестівська	7	15	17	3		1	1			
Липоводолинська	33	96	76	15	2	4	1	1	1	1
Русанівська	35	115	76	17	3		1		4	1
Капустинська	11	28	19	7	3	3				
Подільківська	21	47	58	6	5	5	2		1	2
Бірківська	12	45	35	8		5		1	1	
Всього	119	346	281	56	13	18	5	2	7	4

Розряд поселян/волесть	3 до 6 десяти- тини ***	6 до 9	9 до 15	15 до 20	20 до 50	50 і більше	Коней ра- бочих	Не робочих	Волів	Корів
Козаки										
Липоводолинська	94	61	62	31	27	1	173	40	513	216
Русанівська	126	122	138	44	36		201	60	1011	464
Капустинська	25	23	18	8	6		92	16	98	81
Подільківська	60	33	22	14	13		182	33	154	188
Бірківська	191	138	111	25	17	3	508	87	745	664
Всього разом	496	377	351	122	99	4	1156	236	2521	1613
Казенні селяни										
Липоводолинська	45	59	56	16	16		111	28	382	130
Русанівська	31	25	20	8	9		44	18	173	82

Капустинська	217	121	124	45	46	4	565	99	612	588
Подільківська	128	85	100	30	33	2	355	96	414	330
Бірківська	12	20	15	4	2		56	14	65	62
Всього разом	433	310	315	103	106	6	1131	255	1646	1192
Державні селяни										
Липоводолинська	1	2	2				3		10	1
Русанівська	2	4	2				2		17	8
Капустинська	11	8	13				31		34	42
Подільківська	1	2	3				3		10	3
Всього	15	16	20				39		71	54
Селяни власники										
Берестівська	635	265	34	2	2		941	137	339	878
Липоводолинська	146	95	71	7			625	66	315	295
Русанівська	116	38	23	5	1		238	61	443	394
Капустинська	196	49	31	1	1	1	280	32	49	213
Подільківська	154	25	11	1			284	41	28	151
Бірківська	238	58	23	5	5		286	34	300	434
Всього разом	1485	530	193	21	9	1	2654	371	1474	2365
Міщани										
Берестівська	2						3	2		2
Липоводолинська	6	4	1	1	1	21	4	7	15	44
Русанівська	2		3		4		23	10	21	25
Капустинська	1	1			2		6	4		6
Подільківська	4		1		3	1	19	1	12	15
Бірківська	3				3	1	8	6	10	11
Всього	18	5	5	1	13	3	80	27	50	74

Десятина - старовинна міра земельної площі в Київській Русі, а пізніше в Україні, Росії та Білорусі. Розмір десятини не був сталим. Спершу десятиною вважався квадрат землі, зі сторонами у 50 сажнів. Межевою інструкцією царського уряду 1753 р. визначено розмір десятини у 2400 кв. сажнів, що становило 10 925 м², тобто **1,0925 га**.

Крім цієї, так званої казенної десятини, застосовувались:

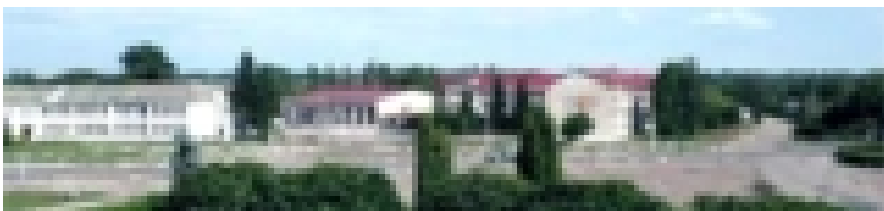
- господарська коса десятина (3200 кв. сажнів),
- господарська кругла десятина (3600 кв. сажнів),
- сотенна десятина (10 000 кв. сажнів)
- баштанна десятина (800 кв. сажнів).

Кустарі і ремісники краю в 1898 і 1900 роках

Липоводолинська волость. с Липова Долина, с. Панасівка, чоловіків - 5254, жінок - 5241. Шевців - 36, чоботарів - 35, столярів - 3, плотників - 80, ковалів - 5, покрівельників залізом - 1, пічників - 8, цегельників - 8, малярів - 1, покрівельників соломною - 17, кустарів по деревообробці (віялки, фургони) - 1. Кожу закупають у Ромнах. Кожевники і скорняки мають окремі приміщення, де займаються своїм ремеслом. Більшість ремесників працюють по одинці, рідко із своєю сім'єю: учнів тримають де - які, робітників не наймають. На місцеві ярмарки приїжджають гончарі з Опішні та Межирича, колісники з Груні, кожевники з Ромен.

Русанівська волость, с. Русанівка, с. Лучка. Чоловіків - 4792, жінок - 4594. Ткачів (просте полотно, рядовина, скатерті, рушники, запаски) - 18, вірьовочників - 6, красильників пряжі і набавників полотна - 1, шевців - 14, чоботарів - 18, бондарів - 14, столярів (віконні рами, віялки, меблі) - 8, тележників - 50, колісників - 2, пильщиків - 6, ковалів (підкови, лемеші, сокири, цвяхи, ремонт ружей) - 7, пічників - 5, займається в'язанням - 2, займається відхожим промислом - 735. кустарів немає. Все, що виготовляється, використовується у власних господарствах, і тільки в де - яких випадках полотно і рядовина продається на ярмарках і базарах, місцевих або в Гадячі, Ромнах і Липовій Долині.

Чоботарі, шорники, ковалі, а в селі Лучка і столяри займаються промислом цілий рік, а решта - у вільний від польових робіт час. Ковалі і чоботарі утримують учнів: перші - безоплатно, другі оплачують навчання помісячно. Робітників не тримають. Кредитом не користуються. Товариств немає.

Липова Долина

2013 рік. Фото на згадку. Зліва направо: Сергій Миколайович Нищета, Іван Тихонович Прихожсай, Микола Іванович Лісненко, Павло Васильович Яцура, Олександр Миколайович Кльоп, Іван Григорович Мануша, Олександр Васильович Климов, Володимир Петрович Шульга, Іван Миколайович Карпенко, Володимир Ілліч Давиденко, Микола Миколайович Чукашов, Віра Панасівна Півень, Михайло Іванович Олещенко, Володимир Петрович Гаркавенко, Олексій Романович Краснонос, Іван Григорович Бобко.

***Голова Селищної ради С.М. Нищета, вручає
Диплом О.В Климову про присвоєння
звання Почесного громадянина селища Липової Долини.***

Липова Долина. Алея лип, посаджена мешканцями будинку №9 по вулиці Роменській. (Фото автора).

На святі річниці Липової Долини. Другий ліворуч - автор.

Відомі і знані Липоводолинчани, зліва направо: Микола Миколайович Чукашов, Василь Іванович В'юн, Василь Іванович Дмитренко.

М.О. Яценко, начальник Липоводолинського райуправління сільського господарства під час дозвілля на березі Хоролу.

*Липова Долина.
Вулиця селища. 1969 р.*

Липова Долина. Вулиця селища. 1969 р.

Будинок райвійськкомату і редакції районної газети. 1969 р.

*Покладення квітів на меморіалі мешканцями в день визволення
Липової Долини від фашистської неволі.*

О.В. Климов і Дев'ятасє Михайло Петрович - Герой Радянського Союзу, радянський льотчик-винищувач часів Другої світової війни. Скоїв втечу з німецького концтабору на викраденому бомбардувальнику. В складі екіпажу був наш земляк, Михайло Ємець.

***Липова Долина.
О.В. Климов у дворі будинку № 9 по вулиці Роменській.***

***Липова Долина. Президія урочистих зборів з нагоди Дня преси.
Перший ряд: П.С. Воронцов, В.Ф.Бакум, В.О.Яременко, О.В.Климов,
В.П. Півень, О.П.Циліурик, І.П.Корнющенко***

*І.П. Корнющенко - редактор
районної газети
і О.В. Климов у робочій прези-
дії наради.*

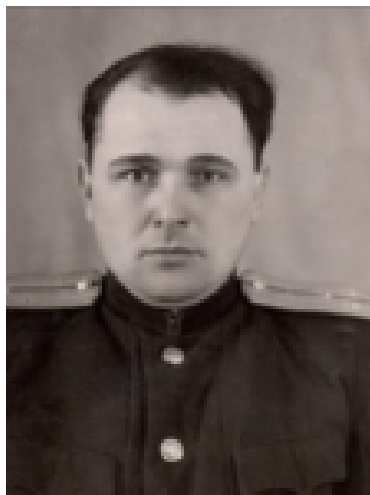

*О.В. Климов і В.І. В'юн, село
Берестівка, 9 травня 1978
року під час відкриття
меморіалу.*

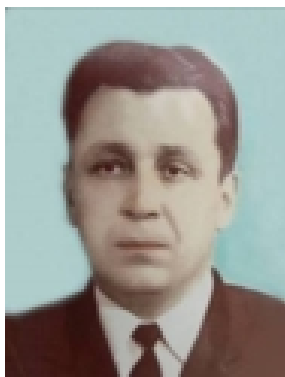
ГОЛОВИ ЛИПОВОДОЛИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

*Чайковський
Іван Никифорович
1961-1965 рр., 1989 р.*

*Рідняк
Павло Малафейович
1956-1969 рр.*

*Тихонський
Василь
Васильович
1969 -1973рр.,
1981 р.*

*Дудков
Олексій
Васильович,
1973-1973 р.*

*Гольченко
Володимир
Іванович
1973-1980 рр.*

*Москаленко
Борис
Степанович
1980-1981 рр.*

*Ярковий
Федір
Сергійович
1989-2001 рр.*

*Романенко
Григорій
Петрович
2001-2005 рр.*

Мотопробіг молоді селища Липової Долини.

В день Перемоги покладали квіти до братської могили воїнів в урочищі Зеленське по Роменській трасі. На передньому плані за кермом мотоцикла агроном колгоспу імені Горького - Анатолій Миколайович Лебедько.

***Б. Коломієць, О. Климов,
О. Циліурік.***

О.П. Сліпко - секретар райкому партії і М.Г. Мороз - другий секретар райкому комсомолу.

Фото на згадку. Суми. Після зборів активу. Василь Олексійович Яременко- голова райвиконкому, Олександр Васильович Климов-перший секретар райкому партії, Михайло Остапович Яценко-начальник управління сільського господарства, Софія Данилівна Плиско - завідувача свинотоварною фермою колгоспу села Синівка, Микола Григорович Шарапа - головний агроном колгоспу ім. Горького смт. Липова Долина, Яким Якимович Ізюменко- голова колгоспу ім.Маяковського с. Яганівка, Василь Васильович Лопата- голова колгоспу ім. Кірова с. Беєве.

*Зустріч з особовим складом районного відділу міліції.
О.В. Климов другий праворуч. На передньому плані ліворуч
В.О. Яременко, за ним М.П. Іванов - начальник райвідділу міліції.*

Міліція Липоводолинщини в далекому минулому.

*Дружина і донька. Дві рідні берізки. Липова Долина.
(Фото автора).*

*Липова Долина. На березі
Хоролу. Автор з дружиною
і донькою.*

*Зліва направо: Віра Панасівна Півень, Марія Климівна Чирва,
Райса і Олександр Климови, Світлана і В'ячеслав Петренки,
Олександр Якович Півень.*

Липова Долина. Літо 1968 року. О. Климов з дочкою.

На відкритті полювання на пернатих. О.В. Климов і В.Г. Марченко.

Колектив райкому партії. Зліва направо перший ряд: М. Бесєда, Г. Оксьом, С. Мельник, Г. Іванова, Н. Кобзар, М. Лівенко. Другий ряд: М. Мовчан, М. Сай, В. Вовк, М. Кравченко.

Іван Федорович Олешко.

Після суботника.

Такий мала вигляд у 1958 р. Чайна по вулиці Мазурівка, що вела на село Русанівку через ліс.

Липова долина. 1967рік. Будинок культури, потім був будинок піонерів. На другому плані приміщення аптеки.

Приміщення фінансового відділу.